Sprawozdanie z funkcjonowania Zespołu Interdyscyplinarnego Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie działającego na terenie miasta Gorzowa Wielkopolskiego

Rok 2018

Anna Sadzik

Przewodnicząca Zespołu Interdyscyplinarnego

1. Funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego działającego na terenie miasta Gorzowa Wielkopolskiego.

Zespół Interdyscyplinarny został powołany Zarządzeniem Nr 173/W/III/2011 Prezydenta Miasta Gorzowa Wielkopolskiego z dnia 10 sierpnia 2011r. Zespół Interdyscyplinarny to grupa specjalistów z różnych instytucji łącząca swoje zasoby (w tym: wiedzę, umiejętności oraz instytucjonalne możliwości) na zasadzie systemowej współpracy, w celu niesienia pomocy osobom krzywdzonym oraz przeciwdziałaniu zjawisku przemocy na terenie miasta Gorzowa Wlkp. W skład Zespołu wchodzą:

- ✓ Anna Sadzik- GCPR , Przewodnicząca ZI
- ✓ Barbara Furmańska - przedstawiciel Prokuratury Rejonowej;
- ✓ Aleksandra Czarnywojtek - przedstawiciel Sądu Rejonowego;
- ✓ Irena Orchowska - przedstawiciel Sądu Rejonowego;
- ✓ Aleksandra Cichowlas- przedstawiciel Sądu Rejonowego;
- ✓ Barbara Szymczyk - przedstawiciel Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie;
- ✓ Aleksander Łuczak - przedstawiciel Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- ✓ Antoni Wysk - przedstawiciel Pogotowia Opiekuńczego;
- ✓ Beata Wykrzykacz - przedstawiciel Centrum Opieki nad Dzieckiem i Rodziną;
- ✓ Agata Kądziołka – przedstawiciel Komendy Miejskiej Policji;
- ✓ Katarzyna Weryńska - przedstawiciel Komendy Miejskiej Policji;
- ✓ Iwona Szpakowska- przedstawiciel Zespołu Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej;
- ✓ Wiesława Gwozdowska- przedstawiciel Samodzielnej Publicznej Wojewódzkiej Stacji Pogotowia Ratunkowego;
- ✓ Aldona Stańko - przedstawiciel Okręgowej Izby Pielęgniarek i Położnych;
- ✓ Agnieszka Lisiecka - przedstawiciel GCPR;
- ✓ Anna Sosińska - przedstawiciel Ośrodka Interwencji Kryzysowej;
- ✓ Krystyna Sieradzan - przedstawiciel Szkoły Podstawowej Nr 13 z Oddziałami Integracyjnymi Oddziałami Sportowymi im. Arkadego Fiedlera w Gorzowie Wlkp.;
- ✓ Anna Harasimowicz - przedstawiciel Fundacji Animacji Kobiet;

Podstawą prawną funkcjonowania Zespołu Interdyscyplinarnego w Gorzowie Wielkopolskim jest:

- ✓ Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t. j. Dz. U. Nr 2015, poz. 1390 ze zm.);
- ✓ Ustawa z dnia 12 marca 2004 o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. 2018r. poz. 1508 ze zm.);
- ✓ Ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2007r. Nr 70, poz. 473 ze zm.);

- ✓ Rozporządzenie Rady Min. z dnia 13 września 2011r. w sprawie procedury niebieskiej karty oraz wzorów formularzy niebieska karta (Dz. U. Nr 209 poz.1245)
- ✓ Uchwała nr XI/95/2011 Rady Miasta Gorzowa Wlkp. z dnia 25 maja 2011r. w sprawie powoływania i odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie działającego na terenie miasta Gorzowa Wlkp. oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania (DzUWL Nr 73, poz.1374 w dniu 30 czerwca 2011 roku).

Zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie art.7, posiedzenia zespołu interdyscyplinarnego odbywały się w zależności od potrzeb, jednak nie rzadziej niż raz na trzy miesiące. W 2018 r. w posiedzeniach tych uczestniczyli przedstawiciele: Gorzowskiego Centrum Pomocy Rodzinie (organizatorzy), Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie, Ośrodka interwencji Kryzysowej, Policji, Oświaty, Zespołu Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej, Prokuratury Rejonowej, Sądu Rejonowego, Samodzielnego Publicznego Szpitala Wojewódzkiego, Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Pogotowia Opiekuńczego, Centrum Opieki nad Dzieckiem i Rodziną, Fundacji Animacji Kobiet, Samodzielnej Publicznej Wojewódzkiej Stacji Pogotowia Ratunkowego, Okręgowej Izby Pielęgniarek i Położnych. Posiedzenia miały charakter spotkań ogólnych i indywidualnych.

W 2018 roku odbyło się siedem posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego.

Zespół Interdyscyplinarny funkcjonujący na terenie miasta Gorzowa Wlkp. ma za zadanie integrowanie i koordynowanie działań podmiotów, o których mowa w art.9a ust.3 i 5 ustawy, oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Zespół jest odpowiedzialny za strategię rozwiązywania problemów wynikających z przemocy, ustalenia procedur i podejmowanie decyzji mających wpływ na realizację zadań. W celu rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie w indywidualnych przypadkach, przewodniczący ZI powołuje grupy robocze.

Biorąc pod uwagę skalę występowania problemu przemocy w rodzinie na terenie miasta Gorzowa Wielkopolskiego- zwoływanie posiedzeń zespołu w każdym przypadku interwencji związanej z przemocą domową byłoby organizacyjnie niemożliwe. Przepisy wynikające z ustawy i rozporządzenia przewidują taką możliwość. W małych gminach gdzie zjawisko występuje w mniejszej skali, zapewne zadania są w takim trybie realizowane.

Na posiedzeniach Zespołu Interdyscyplinarnego dokonuje się analizy problemów i procedur realizowanych zadań. Ustalenia są realizowane w obszarze podmiotów reprezentowanych przez członków zespołu.

Członkowie zespołu oraz grup roboczych, w zakresie niezbędnym do realizacji zadań, mogą przetwarzać dane osób dotkniętych przemocą w rodzinie i osób stosujących przemoc, dotyczące: stanu zdrowia, nałogów, skazań, orzeczeń o ukaraniu, a także innych orzeczeń wydanych w postępowaniu sądowym lub administracyjnym, bez zgody i wiedzy osób, których dane te dotyczą (art. 9c ust.1 ustawy). Niemniej jednak członkowie ZI lub grupy roboczej zobowiązani są do zachowania poufności wszelkich informacji i danych, które uzyskali przy realizacji zadań.

Zgodnie z uchwałą powołującą ZI obsługę organizacyjno- techniczną Zespołu zapewnia Gorzowskie Centrum Pomocy Rodzinie, zatem posiedzenia odbywały się w siedzibie GCPR przy ul. Walczaka 42.

2. Działania podejmowane w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Przemoc domowa może dotknąć każdego bez względu na wiek, płeć, grupę społeczną, status czy wykonywany zawód. Przemoc ma najczęściej charakter długotrwały, potrafi trwać latami. O zjawisku przemocy w rodzinie można mówić wtedy, gdy członek rodziny wykorzystuje swoją przewagę : fizyczną, psychiczną, ekonomiczną wobec bliskich. Krzywdząc ich wywołuje cierpienie oraz chce podporządkować sobie rodzinę. Sytuacja przemocowa charakteryzuje się dysproporcją sił pomiędzy ofiarą i sprawcą (relacja słabszy- silniejszy); użycie tej przewagi w celu skrzywdzenia słabszego; naruszenie dóbr osobistych osoby krzywdzonej. Problem ten jest trudny i złożony, świadomość społeczeństwa na jego temat rośnie. Pomoc rodzinom dotkniętym zjawiskiem przemocy stanowi jeden z priorytetów realizowanych przez Gorzowskie Centrum Pomocy Rodzinie zadań. W związku z tym, by usystematyzować i zwiększyć skuteczność tych działań, już od sierpnia 2015r. w Gorzowskim Centrum Pomocy Rodzinie funkcjonuje Sekcja ds. przemocy w rodzinie. Składa się ona z pracowników socjalnych, którzy w systemie zadaniowym, zajmują się zjawiskiem przemocy na terenie miasta. Zaangażowanie pracowników Sekcji ds. przemocy w rodzinie pozwoliło na to, by niesiona pomoc docierała do rodzin szybko, zaś jej efekty były skuteczne i trwałe. Zadania Sekcji obejmują diagnozowanie problemu przemocy, podejmowanie działań w środowiskach zagrożonych zjawiskiem, świadczenie pracy socjalnej na rzecz ofiar, sprawców przemocy i ich rodzin oraz inicjowanie działań profilaktycznych na terenie miasta z zakresu przemocy w rodzinie. Utworzenie Sekcji zwiększyło efektywność niesionej pomocy, pozwoliło na wdrażanie innowacyjnych działań, rozwijanie współpracy interdyscyplinarnej oraz specjalizację pracowników w zakresie przemocy, co przełożyło się na skuteczność pracy i pomocy rodzinom dotkniętym problemem.

Działania podejmowane w obszarze przeciwdziałania przemocy mają bardzo szeroki zakres. Obejmują działania profilaktyczne , interwencyjne i administracyjne. Zarówno interwencja jak i administracja jest realizowana zgodnie z przepisami prawa.

Znaczące są działania profilaktyczne, które polegają na edukacji środowiska lokalnego oraz wspieraniu rodziny w wypełnianiu jej najważniejszych funkcji zanim pojawią się problemy zagrożenia przemocą domową.

Działania profilaktyczne:

Gorzowskie Centrum Pomocy Rodzinie udzielało wsparcia rodzinom mającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczych, które - w zależności od zdiagnozowanych potrzeb- przybierało formę pracy socjalnej, współpracy z asystentem rodziny, poradnictwa specjalistycznego, świadczeń pieniężnych i niepieniężnych zgodnie z ustawą o pomocy społecznej. Skorzystanie ze świadczeń określonych ustawą jest zależne od kryterium dochodowego, natomiast szeroko rozumiana praca socjalna i poradnictwo specjalistyczne jest dostępne dla wszystkich rodzin naszego miasta. W 2018 roku rodziny skorzystały ze specjalistycznego poradnictwa rodzinnego, pracy socjalnej, poradnictwa psychologicznego i prawnego, mediacji rodzinnych. Część rodzin objętych pracą socjalną skorzystało z poradnictwa medycznego lekarza psychiatry.

- ✓ ***SZKOŁA DLA RODZICÓW realizowana przez GCPR.***

Realizacja programu „SZKOŁA DLA RODZICÓW" stanowi już dobrą praktykę Gorzowskiego Centrum Pomocy rodzinie. W 2018 roku ogółem zostały zrealizowane warsztaty dla 3 grup po 15 osób, w tym jedna grupa dla rodzin z problemami opiekuńczo- wychowawczymi w ramach projektu asystentek rodziny pn. „Akademia Mądrego Rodzica", oraz dwie grupy w ramach projektu „Pokonać przemoc": dla rodzin biologicznych współpracujących na rzecz reintegracji oraz rodzin objętych procedurą „Niebieskiej Karty" i zagrożonych przemocą. Program warsztatów wzmocnił rodziny w wiedzę i umiejętności, zmniejszył ryzyko wystąpienia problemu agresji i przemocy , propagował prawidłowe postawy rodzicielskie i metody wychowawcze- co służy zapobieganiu powielania złych wzorców rodzinnych i środowiskowych.

	W ramach działań własnych	W ramach projektu „Pokonać przemoc"
Liczba zrealizowanych programów SZKOŁA DLA RODZICÓW	1	2
Liczba osób zrekrutowanych do uczestnictwa w programie	17	38
Liczba osób, które ukończyły SZKOŁĘ DLA RODZICÓW	7	16

Realizacja programu „Szkoła dla rodziców" jest szczególnie ważna jako działanie zapobiegające problemowi przemocy w rodzinie. Wiele przypadków przemocy domowej w rodzinach z dziećmi wynika z niskich kompetencji rodzicielskich.

- ✓ ***Projekt „Pokonać przemoc" w ramach Programu Osłonowego „Wspieranie jednostek samorządu terytorialnego w tworzeniu systemu przeciwdziałania w rodzinie".***

Bardzo ważne są działania profilaktyczne, które polegają na edukacji środowiska lokalnego oraz wspieraniu rodziny w wypełnianiu jej najważniejszych funkcji zanim pojawią się problemy zagrożenia przemocą domową. W okresie od czerwca do grudnia 2018 roku Gorzowskie Centrum Pomocy Rodzinie w partnerstwie z Komendą Miejską Policji Wydziałem Prewencji w Gorzowie Wielkopolskim

zrealizowało projekt „Pokonać przemoc” w ramach Programu Osłonowego „Wspieranie jednostek samorządu terytorialnego w tworzeniu systemu przeciwdziałania w rodzinie”.

Celem głównym projektu był rozwój działań profilaktycznych mających na celu podniesienie świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy w rodzinie.

W ramach projektu „Pokonać przemoc” zrealizowano działania z zakresu profilaktyki pierwszorzędowej i wtórnej, a należą do nich: warsztaty „Szkoła dla rodziców”, spotkania edukacyjne „Nauka nazywania emocji i kierowania nimi” (panel przeznaczony dla rodziców dzieci uczęszczających do żłobka i przedszkola), warsztaty „Reaguję bez przemocy” (skierowane do domniemanych ofiar i sprawców przemocy), Klub (anonimowych) Ofiar i Sprawców przemocy w ramach profilaktyki wtórnej, zapobieganiu powrotom do zachowań przemocowych, szkolenie dla pedagogów szkolnych, szkolenie dla przedstawicieli ochrony zdrowia, stworzenie informatora, kampania informacyjno-edukacyjna, konferencja podsumowująca działania projektowe.

Warsztaty „Szkoła dla rodziców”

Grupa wsparcia dla osób doświadczających przemocy domowej.

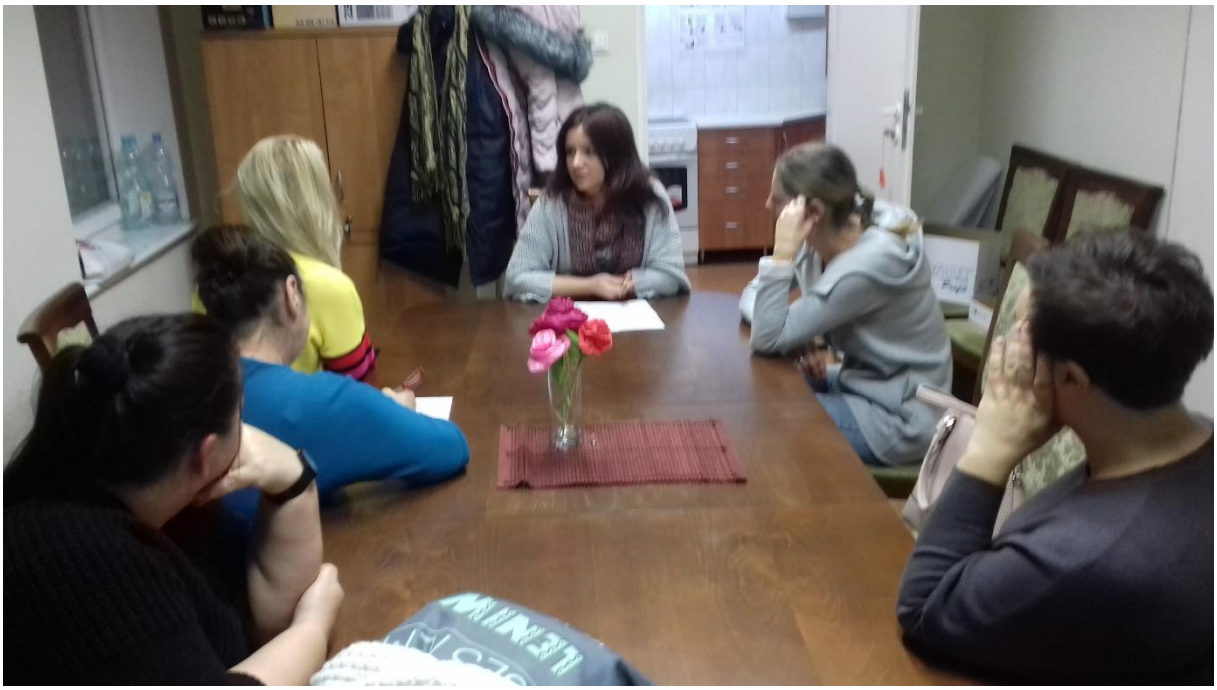

W cyklu spotkań z grupą kobiet, które doświadczały
lub doświadczają przemocy w rodzinie odbyły się zajęcia z samoobrony
z funkcjonariuszem Policji z Wydziału Sztabu Komendy Miejskiej Policji w Gorzowie Wlkp.

Szkolenie dla pedagogów szkolnych z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Szkolenie dla przedstawicieli ochrony zdrowia z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Kampania informacyjno- edukacyjna.

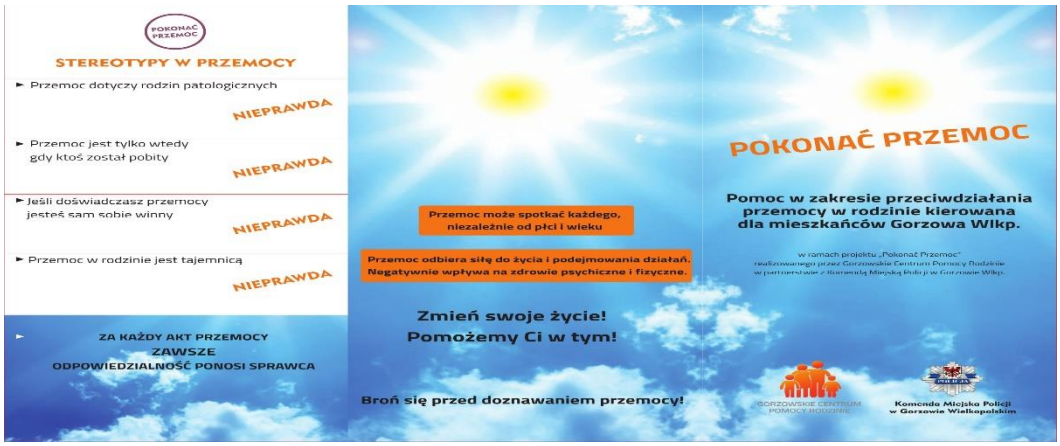

Konferencja podsumowująca działania projektowe.

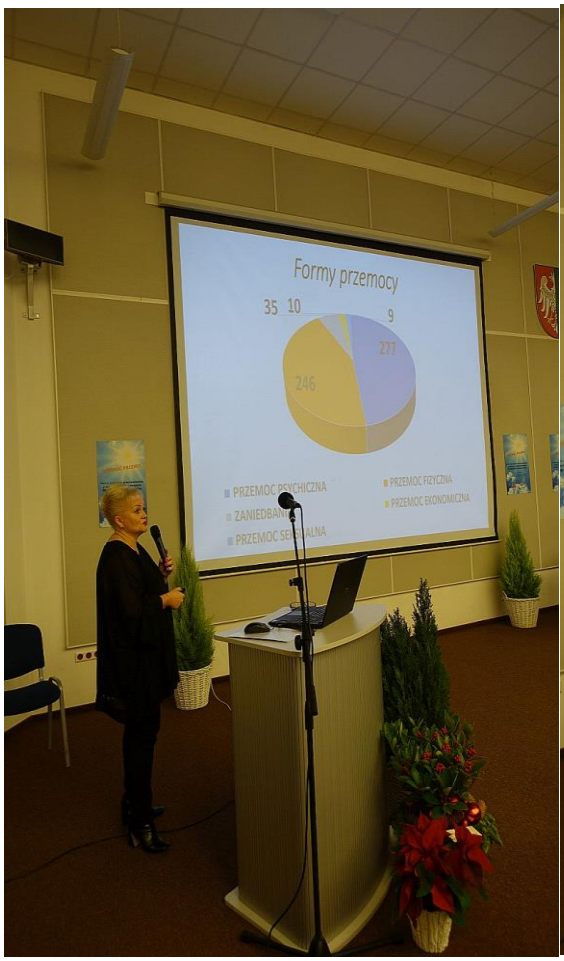

W projekcie trwającym od lipca do grudnia 2018 osiągnięto następujące rezultaty:

a) Wzrost kompetencji społecznych i rodzicielskich
b) Wzrost umiejętności nazywania emocji i kierowania nimi
c) Nabycie umiejętności skutecznego reagowania w sytuacjach trudnych bez użycia przemocy

d) Nabycie umiejętności poszukiwania wsparcia w sytuacjach trudnych, uzyskanie umiejętności do tworzenia grup samopomocowych
e) Wzrost kompetencji w zakresie rozpoznawania przemocy w rodzinie i reagowania na sytuacje przemocowe
f) Wzrost kompetencji w zakresie rozpoznawania przemocy w rodzinie i stosowania procedury „Niebieska Karta"
g) Wzrost świadomości społeczności lokalnej w zakresie skutków płynących ze stosowanie przemocy
h) Zwiększenie dostępności do informacji w zakresie lokalnego systemu pomocy w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie
i) Wzmocnienie współpracy w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie miasta Gorzowa Wlkp.

Działania projektowe skierowane były do około 500 mieszkańców Gorzowa Wielkopolskiego.

- ✓ GCPR wraz z innymi jednostkami organizacyjnymi realizującymi zadania z zakresu pomocy społecznej prowadziło szereg działań profilaktycznych w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie: udział w Programie Powiatowego Forum na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, dyżury pracowników GCPR podczas Tygodnia Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Przestępstwem, realizacja zadań wynikających z założeń Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Poza profilaktyką były podejmowane również inne działania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie:

- ✓ ***Innowacyjna procedura interwencyjna w GCPR***

Środowisko rodzinne jest pierwszym środowiskiem wychowawczym w życiu dziecka, które kształtuje jego uczucia, postawy oraz wywiera ogromny wpływ na podstawowy system wartości, norm i wzorów postępowania. Kiedy rodzice nie spełniają swoich funkcji i może to stanowić zagrożenie dobra dziecka oraz różne formy pomocy nie przyniosły skutku, dziecko zostaje umieszczone w pieczy zastępczej. To sytuacja bardzo trudna dla dziecka, jak i jego rodziców.

W GCPR już od grudnia 2016r. funkcjonuje **Zespół Interwencyjny** składający się z czterech pracowników socjalnych specjalizujących się z obszarze pracy z rodziną. Pracownicy tego zespołu pełnią dyżur w gotowości od poniedziałku do piątku do godziny 20.00. W pozostałym czasie tzn. dni świąteczne, soboty i niedziele- zadanie jest realizowane przez policję.

Kolejnym wprowadzonym rozwiązaniem jest zabezpieczenie transportu 24h na dobę, by przewieźć dziecko do szpitala na badania, a następnie do pieczy zastępczej.

Procedura interwencyjna obejmująca powołanie Zespołu zadaniowego i procedura przewozu dziecka to innowacyjne rozwiązanie wprowadzone na terenie Miasta Gorzowa Wielkopolskiego.

Ważna jest intensywna praca z rodziną żeby sytuacji odbierania dzieci ze środowiska rodzinnego było jak najmniej, jednak kiedy dochodzi do tego, istotna jest współpraca służb po to, żeby dzieci jak najmniej odczuwały strach i stres podczas opuszczania domu.

- ✓ ***Praca z osobami dotkniętymi problemem uzależnienia.***

Znaczącą przyczyną występowania problemu przemocy w rodzinie są uzależnienia. Dlatego tak ważne jest podejmowanie działań w tym zakresie.

Lp.	**DZIAŁANIA ZESPOŁU DS. UZALEŻNIEŃ W 2018r.**	**Ilość osób**	**Ilość konsultacji / wizyt**
1.	Konsultacje z osobami z problemem uzależnienia	243	556
2.	Konsultacje z osobami współuzależnionymi	37	61
3.	Wizyty w środowisku z pr. socjalnym lub na zlecenie	36	65
4.	Konsultacje pozostałe (członkowie rodzin, pracownicy socjalni, kuratorzy)	29	31
5.	Przygotowanie do terapii	129	----------
6.	Ilość osób skierowanych na mityngi AA	214	----------

Lp.	**EFEKTY DZIAŁAŃ ZESPOŁU DS. UZALEŻNIEŃ W 2018r.**	**ILOŚĆ OSÓB**
1.	Osoby skierowane na leczenie do Zamkniętego Ośrodka Leczenia Uzależnień	**58** w tym **18** osób bezdomnych
2.	Osoby skierowane na leczenie do Poradni Leczenia Uzależnień	**98**
3.	Uczestnictwo w mitingach (wprowadzenie, sprawdzanie kontynuacji uczestnictwa)	**44**
4.	Umieszczenie w mieszkaniu treningowym przy ul. Strażackiej	**3** osoby bezdomne (nadzór)
5.	Koordynowanie funkcjonowania mieszkania chronionego przy ul. Łokietka 28	**5**
6.	Osoby skierowane do programu profilaktycznego „FRED goes net”	**5**

7.	Osoby biorące udział w warsztatach profilaktyczne dla dzieci i młodzieży w szkołach	**473**
8.	Spotkania informacyjne dla: SdsP; SOW; PO; PZ, AJP	**64**

W aspekcie przeciwdziałania przemocy w rodzinie praca z osobami dotkniętymi problemem uzależnienia jest szczególnie ważna. Dane z ostatnich lat potwierdzają, że znacząca liczba domniemanych sprawców przemocy ma problem z uzależnieniem.

W ramach podejmowanych działań zespół do spraw uzależnień współpracuje ze szkołami na terenie miasta Gorzowa Wlkp. , które bardzo chętnie korzystają z oferty profilaktycznej, często same zgłaszają się z prośbą o przeprowadzenie zajęć z klasami na temat uzależnień od substancji psychoaktywnych jak również uzależnień behawioralnych, z którymi ma problem coraz więcej młodzieży.

Tematyka zajęć obejmowała: ogólne zagadnienia dotyczące uzależnień ze szczególnym uwzględnieniem uzależnień behawioralnych, różnorodności środków psychoaktywnych, ich działania, sposobów radzenia sobie w sytuacji gdy ktoś w otoczeniu jest pod wpływem dopalaczy, aspekty prawne dotyczące skutków zażywania bądź posiadania narkotyków lub innych środków psychoaktywnych.

Zajęcia mają charakter warsztatowy, przez co młodzież aktywnie bierze w nich udział, wykazuje zainteresowanie poruszaną tematyką poprzez zadawanie konstruktywnych pytań.

Zajęcia były przeprowadzone zarówno w szkołach podstawowych, gimnazjach, liceach jak i jedne warsztaty odbyły się na Akademii Jakuba z Paradyża dla studentów Pedagogiki, wzięło w nich udział 8 placówek, jednocześnie należy zaznaczyć, że w niektórych szkołach zajęcia te odbywały się cyklicznie. W warsztatach brało udział w sumie 473 uczniów gorzowskich szkół.

Zespól ds. uzależnień opracował ulotkę informacyjną skierowaną do mieszkańców miasta Gorzowa Wielkopolskiego.

PODMIOTY ZAJMUJĄCE SIĘ PROFILAKTYKĄ I TERAPIĄ UZALEŻNIEŃ NA TERENIE MIASTA GORZOWA WLKP.

PUNKTY KONSULTACYJNE ZAJMUJĄCE SIĘ PROFILAKTYKĄ UZALEŻNIEŃ NA TERENIE MIASTA GORZOWA WLKP.	Gorzowskie Centrum Pomocy Rodzinie **Zespół ds. uzależnień GCPR** • ul. Jagiełły 7 Tel. 505 276 395 • ul. Drzymały 10 Tel. 519 319 539 **Klub Abstynenta „24 Godziny"** ul. Łużycka 32/4 tel. 957 351 342, 695 466 821	**Polskie Towarzystwo Zapobiegania Narkomanii** Oddz. Terenowy w Gorzowie Wlkp. ul. Boh. Westerplatte 10 • Punkt Konsultacyjny Tel. 957 151 360 • Zespół Świetlicowy Tel. 694 482 891 Stowarzyszenie **Klub Abstynenta „Odnowa"** z siedzibą w Gorzowie Wlkp. ul. Mieszka I 11	**Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych** ul. Teatralna 26 tel. 957 355 806 Koło Gorzowskiego Towarzystwa Pomocy im. św. Brata Alberta **Ośrodek Pomocy Osobom Nietrzeźwym** ul. Walczaka 27 tel. 957 239 747

OŚRODKI TERAPII UZALEŻNIEŃ DZIAŁAJĄCE NA TERENIE MIASTA GORZOWA WLKP.	Stowarzyszenie **MONAR** Poradnia Profilaktyki, Leczenia i Terapii Uzależnień ul. Ogińskiego 43 Tel. 957 367 171	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej - **Ośrodek Terapii Uzależnień s.c. Apolonia Górniak, Jan Górniak** ul. Warszawska 6/20 Tel. 957 204 526	Ośrodek Terapeutyczny „SZANSA"s.c. • Przychodnia Terapii Uzależnień, współuzależnienia i Zdrowia Psychicznego ul. Mieszka I 57/3 tel. 957 205 074 • Dzienny Oddział Terapii Uzależnienia od Alkoholu ul. Mickiewicza 21/8 tel. 957 354 575	Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej **„Przychodnia Dworcowa"** ul. Dworcowa 4; tel. 957 204 641 • Poradnia Leczenia Uzależnień • Poradnia Zdrowia Psychicznego

INNE JEDNOSTKI POMOCOWE	**Ośrodek Interwencji Kryzysowej** ul. Okrzei 39 tel. 957 214 215	**Specjalistyczna Poradnia Rodzinna** ul. Bracka 7 tel. 608 293541	**Caritas Diecezji Zielonogórsko-Gorzowskiej** ul. Czereśniowa 15 tel. 600 987 748	**„Centrum św. Katarzyny i M. Talbota"** przy Domu Zakonnym Zgromadzenia Sióstr Miłosierdzia Św. Wincentego a Paulo ul. Warszawska 45 tel. 957 322 692
	Sąd Rejonowy I Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej do wykonywania orzeczeń w sprawach rodzinnych i nieletnich ul. Dzieci Wrzesińskich 5 tel. 957 210 966	**Komenda Wojewódzka Policji w Gorzowie Wlkp.** ul. Kwiatowa 10 tel. 957 381 900 112, 997	**Komenda Miejska Policji w Gorzowie Wlkp.** ul. Kard. Wyszyńskiego 122 tel. 957 381 900 112, 997	**Straż Miejska w Gorzowie Wlkp.** ul. Myśliborska 34 tel. 957 355 728 Wydział Spraw Społecznych **Stanowisko ds. profilaktyki uzależnień** ul. Teatralna 26

BEZPŁATNE PUNKTY KONSULTACYJNE ZAJMUJĄCE SIĘ PROFILAKTYKĄ UZALEŻNIEŃ

Gorzowskie Centrum Pomocy Rodzinie Zespół ds. Uzależnień

- ***Instruktor terapii uzależnień***
  ul. Jagiełły 7 tel. 505 276 395
  Wtorek godz. 9.00 – 11.00
- ***Specjalista terapii uzależnień***
  ul. Drzymały 10 tel. 519 319 539
  Czwartek godz. 7.30 – 15.30

m.in.
- konsultacje indywidualne dla osób uzależnionych,
- terapia krótkoterminowa dla osób uzależnionych,
- pomoc terapeutyczna rodzinom osób uzależnionych;

Polskie Towarzystwo Zapobiegania Narkomanii
Oddz. Terenowy w Gorzowie Wlkp.
ul. Boh. Westerplatte 10

- Punkt Konsultacyjny tel. 957 151 360
  Poniedziałek godz. 9.00 – 12.00
  Środa godz. 13.00 – 16.00
  Piątek godz. 16.00 – 19.00
- Zespół Świetlicowy tel. 694 482 891
  Poniedziałek – Piątek godz. 16.00 – 20.00
- Program „Fred goes net" tel. 507 527 687

m.in.
- konsultacje indywidualne dla osób uzależnionych, zagrożonych uzależnieniem i ich rodzin,
- zajęcia profilaktyczne dla młodzieży.
- grupa post rehabilitacyjna dla osób po ukończonej terapii

Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
ul. Teatralna 26 tel. 957 355 806
Poniedziałek – Czwartek godz. 15.30 – 17.30
Piątek godz. 15.30 – 17.30 – dyżur przewodniczącego
m.in.
- podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu,
- inicjowanie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych,
- bieżąca praca w zespołach,

Klub Abstynenta „24 godziny"
ul. Łużycka 32/4 tel. 957 351 342, 693 466 821
Stowarzyszenie realizuje pomoc dla osób bezdomnych, rodzin, osób uzależnionych od alkoholu
m.in. poprzez:
- udzielanie pomocy w leczeniu uzależnienia,
- udzielania pomocy prawnej,
- udzielanie pomocy w zakresie ustalenia stopnia niepełnosprawności,
- udzielanie pomocy w usamodzielnieniu się,
- grupy samopomocowe AA, Al.-Anon, DDA;

Stowarzyszenie Klub Abstynenta „Odnowa" z siedzibą w Gorzowie Wlkp.
ul. Mieszka I 11
Poniedziałek godz. 17.00 – 19.00 Grupa Al.-Anon „Afrodyta" – dla osób współuzależnionych,
Wtorek godz. 18.00 – 20.00 Grupa AA-„Auxilium" – dla osób uzależnionych od alkoholu,
Środa godz. 17.00 – 18.00 możliwość nabycia literatury AA,
Czwartek godz. 18.30 – 20.30 – Grupa AA „Remedium – jest sposób" – dla osób uzależnionych od alkoholu,
2 i 4 wtorek miesiąca godz. 16.00-18.00 konsultacje i porady udzielane przez specjalistę psychologii klinicznej i terapeutę uzależnień od alkoholu;

Koło Gorzowskiego Towarzystwa Pomocy im. św. Brata Alberta Ośrodek Pomocy Osobom Nietrzeźwym
ul. Walczaka 27 tel. 957 239 747
m.in.
- opieka i profesjonalna pomoc osobom w stanie nietrzeźwości,
- pierwsza pomoc osobom nietrzeźwym w nagłych wypadkach,
- praca z osobami opuszczającymi OPON oraz z osobami spoza Ośrodka
- współpraca z instytucjami i organizacjami realizującymi zadania z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów związanych z uzależnieniami,
- streetworking – monitoring miejsc niezamieszkalnych we współpracy ze Strażą Miejską i Policją oraz GCPR;

OŚRODKI TERAPII UZALEŻNIEŃ

Stowarzyszenie MONAR
Poradnia Profilaktyki, Leczenia i Terapii Uzależnień
ul. Ogińskiego 43 Tel. 957 367 171
Poniedziałek - Środa godz. 10.00 – 18.00
Czwartek godz. 10.00 – 20.00 , Piątek godz. 10.00 – 14.00
m.in.
- terapie grupowe i indywidualne,
- grupa psychoedukacyjna i wsparcia rodzin osób uzależnionych,
- diagnostyka problemu uzależnień (chemicznych i behawioralnych)
- usługi psychiatryczne i psychologiczne,
- profilaktyka uzależnień;

Ośrodek Terapeutyczny „SZANSA" s.c.

- Przychodnia Terapii Uzależnień, współuzależnienia i Zdrowia Psychicznego
  ul. Mieszka I 57/3 tel. 957 205 074
- Dzienny Oddział Terapii Uzależnienia od Alkoholu
  ul. Mickiewicza 21/8 tel. 957 354 575

m.in.
- podstawowy i pogłębiony program terapii współuzależnionych od alkoholu,
- podstawowy i pogłębiony program terapii DDA,
- podstawowy i pogłębiony program terapii uzależnienia od środków psychoaktywnych,
- podstawowy i pogłębiony program terapii współuzależnienia od środków psychoaktywnych,
- program dla „nietrzeźwych kierowców",
- skierowania do stacjonarnych placówek leczenia uzależnienia;

Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Przychodnia Dworcowa"
ul. Dworcowa 4; tel. 957 204 641

- Poradnia Leczenia Uzależnień

m.in.
- porady diagnostyczne dla osób współuzależnionych i uzależnionych
- konsultacje indywidualne dla osób uzależnionych,
- sesje terapii indywidualnej

- Poradnia Zdrowia Psychicznego

- porady diagnostyczne,
- sesje terapii indywidualnej w nurcie psychoterapii systemowej;

Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Ośrodek Terapii Uzależnień s.c. Apolonia Górniak, Jan Górniak
ul. Warszawska 6/20 Tel. 957 204 526
Poniedziałek – Czwartek godz. 8.00 – 20.00
Piątek godz. 8.00 – 14.00
m.in.
- psychoterapia indywidualna i grupowa,
- podstawowy i pogłębiony program terapii osób uzależnionych,
- podstawowy i pogłębiony program terapii osób współuzależnionych,
- podstawowy i pogłębiony program terapii DDA,
- poradnia nikotynowa (Czw. godz. 16.00 – 20.00, Pt. 8.00–12.00)

INNE JEDNOSTKI POMOCOWE

Ośrodek Interwencji Kryzysowej
ul. Okrzei 39 tel. 957 214 215
- całodobowy telefon i ambulatorium,
- całodobowy hostel,
- interwencyjny zespół wyjazdowy,
- profilaktyka;

Specjalistyczna Poradnia Rodzinna
ul. Bracka 7 tel. 608 293541
- poradnictwo rodzinne i małżeńskie,
- poradnictwo psychologiczne, prawne, duchowe, socjalno-zawodowe,
- naturalne planowanie rodziny,
- wsparcie w kryzysie;

Caritas Diecezji Zielonogórsko-Gorzowskiej
ul. Czereśniowa 15 tel. 600 987 748
Poniedziałek – Piątek godz. 7.30 – 15.30
m.in.
- wydawanie żywności,
- wypożyczalnia sprzętu rehabilitacyjnego

Wydział Spraw Społecznych Stanowisko ds. profilaktyki uzależnień i obsługi MKRPA
ul. Teatralna 26
pon., śr., czw., pt., godz. 7.30 – 15.30,
wt., godz. 7.30 - 16.30
m.in.
- opracowywanie projektów uchwał,
- prowadzenie zadań związanych z nadzorem Prezydenta Miasta nad podmiotami sprawującymi opiekę nad dziećmi w wieku do lat 3;

„Centrum św. Katarzyny i M. Talbota" przy Domu Zakonnym Zgromadzenia Sióstr Miłosierdzia Św. Wincentego a Paulo
ul. Warszawska 45 tel. 957 322 692
m.in.
- ciepłe posiłki dla osób trzeźwych,
- pieczywo dla każdego,
- pomoc duchowa,
- prysznic dla kobiet trzeźwych;

Straż Miejska w Gorzowie Wlkp.
ul. Myśliborska 34 tel. 957 355 728
Poniedziałek – piątek godz. 7.30 – 15.30
- pomoc osobom nietrzeźwym oraz bezdomnym,
- zajęcia profilaktyczne z młodzieżą i dziećmi,
- rozwiazywanie problemów mieszkańców dot. spożywania alkoholu w miejscach zabronionych oraz zakłócania spokoju;

Sąd Rejonowy
I Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej do wykonywania orzeczeń w sprawach rodzinnych i nieletnich
ul. Dzieci Wrzesińskich 5 tel. 957 210 966
Poniedziałek – Piątek godz. 8.30 - 14.30
- realizacja postanowień w przedmiocie podjęcia zobowiązania do leczenia,
- profilaktyka;

Komenda Wojewódzka Policji w Gorzowie Wlkp.
ul. Kwiatowa 10 Centrala tel. 957 381 900,
Telefony alarmowe 112, 997
Dyżurny KWP 957 382 511
- profilaktyka postępowania w sprawach nieletnich,
- specjaliści do spraw nieletnich;

Komenda Miejska Policji w Gorzowie Wlkp.
ul. Wyszyńskiego 122
Centrala tel. 957 381 900,
Telefony alarmowe 112, 997
Dyżurny KWP 957 382 511
Wydział Prewencji godz. 7.30 – 15.30
- profilaktyka postępowania w sprawach nieletnich,
- specjaliści do spraw nieletnich;

GORZOWSKIE CENTRUM POMOCY RODZINIE

Ul. Walczaka 42
66-400 Gorzów Wlkp.
e-mail: sekretariat@zpgorzow.pl
Tel.: +48 957 151 360
www.gcpgorzow.pl

PODMIOTY ZAJMUJĄCE SIĘ PROFILAKTYKĄ I TERAPIĄ UZALEŻNIEŃ NA TERENIE MIASTA GORZOWA WLKP.

GORZOWSKIE CENTRUM POMOCY RODZINIE

Poradnictwo specjalistyczne dla rodzin dotkniętych lub zagrożonych problemem przemocy w rodzinie:

- ✓ **Wsparcie psychologa dla rodzin dotkniętych problemem przemocy.**

Praca na rzecz ofiar przemocy domowej wymaga kompleksowego podejścia do zjawiska, szczególnej delikatności i zindywidualizowanego działania. Działania można określić jako bezpośrednie i wymagające włączenia innych osób. Bardzo istotna jest także wymiana informacji z pracownikami zajmującymi się daną rodziną oraz współpraca na poziomie wsparcia merytorycznego dla kontaktów z klientami. Wynika z tego szeroki zakres możliwych strategii, różnorodność form oddziaływania oraz elastyczność czasu pracy psychologa. Aktywności zawierają się w wymiarze 60 godzin miesięcznie w ramach umowy z GCPR i realizowane są przede wszystkim w sytuacjach niejednoznacznych, wymagających poszerzonej diagnozy, specjalistycznego działania lub szczególnie szybkiego czasu realizacji. Ponieważ przeciwdziałanie przemocy domowej wymaga kompleksowego wspomagania ofiary, założono że wspieranie klienta może wymagać także kontaktowania się z osobami, które są jego potencjalnymi sojusznikami.

Formy pracy na rzecz ofiar przemocy:
Spotkania indywidualne na trenie GCPR lub u klienta. Formy:
- interwencja (diagnoza sytuacji, przerwanie przemocy jako cel podstawowy- definiowany przez instytucję)
- konsultacje (diagnoza sytuacji, poszukiwanie wsparcia poza instytucjami, poradnictwo, przekierowanie do właściwej osoby lub instytucji ze względu na specyficzny problem klienta odbiegający od zjawiska przemocy)
- indywidualna pomoc psychologiczna z elementami psychoterapii (W tym wypadku cele zależą od procesu klienta, jego świadomości potrzeb i motywacji. Problematyka zawiera się w obszarze uwikłania w przemoc domową).

Wśród tematów spotkań i konsultacji można wyróżnić podstawowe obszary merytoryczne pracy na rzecz ofiar przemocy. Są to: zatrzymanie przemocy, budowanie motywacji do zmiany, przezwyciężanie lęku przed zmianą, budowanie poczucia własnej wartości, odpowiedzialności i niezależności, wzmacnianie zdolności do samoregulacji emocjonalnej, podnoszenie kompetencji wychowawczych i umiejętności interpersonalnych.

Dyżur/ spotkania z pracownikami socjalnymi. Cele:
- zebranie i wymiana informacji dot. klienta,
- konsultowanie planu pomocy rodzinie
- konsultowanie, planowanie, precyzowanie działań psychologa w odniesieniu do ogólnego planu pomocy rodzinie
- wsparcie merytoryczne i osobiste dla pracowników socjalnych dot. tzw. sytuacji trudnych

Udział w grupach roboczych. Cele:
- motywowanie do współpracy w wypadku lęku przed zmianą
- bezpośrednie uzupełnianie informacji od osób zaangażowanych i nie będących pracownikami GCPR.

ZAŁOŻENIA DOT. PRACY TERAPEUTYCZNEJ Z OSOBAMI UWIKŁANYMI W PRZEMOC

Praca z osobą uwikłaną w przemoc to praca nad nazywaniem i wyrażaniem złości oraz innych emocji trudnych, w kierunku akceptacji i wzrostu kompetencji samoregulacyjnych. Szukanie emocjonalnego środka w doświadczaniu różnych możliwości reagowania. Poszukiwanie kontroli emocjonalnej w indywidualnie wytworzonych i wspartych z zewnątrz sposobach wyrażania własnych stanów.
Praca z osobą uwikłaną w przemoc to praca nad świadomością własnych przekonań i ich związku z podejmowanymi wyborami, doświadczanie nowych rozwiązań i przenoszenie ich z relacji terapeutycznej na życie.
Ofiary przemocy w zdecydowanej większości doświadczały traumatycznych przeżyć w dzieciństwie. Aby przetrwać skrajne warunki usztywniły funkcjonowanie w taki sposób aby zminimalizować straty. Wynikające z tego strategie przystosowania warunkowały późniejszą skłonność do angażowania się w relacje o wysokim ryzyku powtórzenia traumy. „Jeżeli uczę się żyć podczas wojny to nie potrafię żyć w czasach pokoju". Praca z osobą uwikłana w przemoc jest ukierunkowana na reorganizację doświadczenia i doświadczanie relacji, w której możliwe jest zaufanie i bezpieczeństwo. Modelowanie sposobu budowania granic opartego na rozumieniu własnych potrzeb (ze szczególną uwagą na potrzeby bezpieczeństwa i kontaktu). Pogłębianie świadomości mechanizmów unikania kontaktu w relacjach i w konfrontacji z własnymi potrzebami. Ofiary przemocy rezygnują z własnej decyzyjności ze względu na strach przed konsekwencjami własnych decyzji. W świecie, w którym sprawca konsekwentnie karze za akty samosterowności kuszące jest zacząć postrzegać władzę nad własnym życiem jako nadmierne, zagrażające i przez to bolesne obciążenie. Wynikające z działań sprawcy (nierzadko także wyniesione z domu) odsunięcie odpowiedzialności jest najczęściej kontynuowane także po ustaniu przemocowej relacji. Bojąc się starcia z rzeczywistością i nie posiadając wiary we własne możliwości, osoba uwikłana w przemoc będzie szukała pozorów bezpieczeństwa u kolejnej silnej osobowości, która powie jej jak żyć. Strach przed zmianą bywa tak silny, że najczęściej paraliżuje działania zmierzające do uwolnienia się od przeszłości. Istotna jest praca nad wzmocnieniem samosterowności. Budowanie pozytywnej definicji odpowiedzialności w doświadczeniach korektywnych. Przeżywanie wzrostu poczucia własnej wartości jako własnej zasługi.
Ogółem w 2018 roku poradnictwem psychologicznym objęto 91 rodzin (w tym 205 osób)

- ✓ ***Poradnictwo prawne.***

Pomoc prawna w 2018 roku dotyczyła następujących problemów:

- Zajęcie przez komornika konta bankowego
- Przemoc w rodzinie, w tym eksmisja sprawcy przemocy, sądowy zakaz zbliżania się
- Przemoc w rodzinie, w której występuje choroba psychiczna
- Przepisy z zakresu ubezpieczeń społecznych, decyzje ZUS, odwołanie od decyzji ZUS
- Sprawy spadkowe
- Postępowanie komornicze
- Sprawy rozwodowe, separacja, podział majątku, wspólne kredyty,
- Dziedziczenie długu po zmarłym członku rodziny
- Niewywiązanie się z umowy o pracę przez pracodawcę
- Pozew o ustalenie ojcostwa i alimenty
- Problemy mieszkaniowe (eksmisja sprawcy przemocy, wymeldowanie, uregulowanie zadłużeń mieszkaniowych), pozyskanie mieszkania, możliwość rozłożenia zadłużeń mieszkaniowych na raty
- Przemoc w rodzinie (skutki prawne, składanie zawiadomienia o znęcaniu)
- Sprawowanie opieki prawnej

- Ustalanie alimentów od rodzica poza granicami kraju
- Egzekucja alimentów od osoby ukrywającej się przed komornikiem, podwyższenie alimentów
- Dochodzenie odszkodowania za wypadek w pracy
- Zrzeczenie się długów po zmarłym
- Ubezwłasnowolnienie osoby
- Prawo lokalowe po otrzymaniu wypowiedzenia umowy najmu
- Ustanowienie opieki nad dzieckiem
- Konsultacje w kwestii pieczy zastępczej.

Ogółem poradnictwem prawnym w 2018 roku objęto 34 rodziny (w tym 79 osób).

3. Rozwiązywanie problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie w indywidualnych przypadkach.

Zgodnie z procedurą „Niebieskiej Karty" (Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 w sprawie procedury „Niebieskiej Karty" oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta")- podejmowanie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą w rodzinie odbywa się przez wypełnienie formularza „Niebieska Karta-A" i nie wymaga zgody osoby dotkniętej przemocą w rodzinie. Formularz wypełniany jest przez przedstawiciela jednego z podmiotów wymienionych w art.9d ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, czyli:

- ✓ Przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej
- ✓ Przedstawicieli Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- ✓ Przedstawicieli Policji
- ✓ Przedstawicieli Oświaty
- ✓ Przedstawicieli Ochrony Zdrowia.

Niebieska Karta jest dokumentem wypełnianym w przypadku stwierdzenia przemocy w rodzinie i służy dokumentowaniu faktów związanych z przemocą w danym środowisku, ocenie zagrożenia dalszą przemocą oraz jako dowód w sprawach sądowych.

Wszczynając procedurę, podejmuje się działania interwencyjne mające na celu zapewnienie bezpieczeństwa osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie. W przypadku podejrzenia stosowania przemocy wobec dziecka, czynności podejmowane i realizowane w ramach procedury, przeprowadza się w obecności rodzica, opiekuna prawnego lub faktycznego. Działania z udziałem dziecka, co do którego istnieje podejrzenie, ze jest dotknięte przemocą, prowadzone są w miarę możliwości w obecności psychologa.

Po wypełnieniu formularza „Niebieska Karta-A" osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą, przekazuje się formularz „Niebieska Karta- B". Jeżeli osobą pokrzywdzoną jest dziecko- formularz „Niebieska Karta- B" przekazuje się rodzicowi, opiekunowi prawnemu lub faktycznemu albo osobie, która zgłosiła podejrzenie stosowania przemocy w rodzinie.

Przekazanie wypełnionego formularza „Niebieska Karta- A" do przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego następuje niezwłocznie, nie później niż w terminie siedmiu dni od wszczęcia procedury. Kopię wypełnionego formularza „Niebieska Karta- A" pozostawia się u wszczynającego procedurę. Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego (zwanym dalej ZI) po otrzymaniu formularza „Niebieska Karta- A" niezwłocznie, nie później niż w ciągu trzech dni od dnia jego otrzymania, powołuje

grupę roboczą. W szczególnie uzasadnionych przypadkach sprawa trafia na posiedzenie Zespołu Interdyscyplinarnego. W roku 2016 procedury „Niebieskiej Karty" były realizowane głównie na grupach roboczych.

Na posiedzeniu grupy roboczej w obecności zaproszonej osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, dokonuje się analizy sytuacji rodziny i wypełnia się formularz „Niebieska Karta- C", która zawiera plan pomocy. Na posiedzenie grupy roboczej nie zaprasza się dziecka. Niestawiennictwo osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, nie wstrzymuje prac grupy.

Członkowie grupy roboczej spotykają się po raz kolejny w innym terminie, a na posiedzenie wzywają osobę wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc. W obecności wezwanej osoby wypełnia się formularz „Niebieska Karta- D". Jeżeli w trakcie działań dokonywanych przez przedstawiciela podmiotu, o którym mowa w art.9d ust.2 ustawy, zachodzi podejrzenie, że osoba wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc, dopuściła się po raz kolejny stosowania przemocy w rodzinie, wypełnia się formularz „Niebieska Karta- A" w zakresie niezbędnym do udokumentowania nowego zdarzenia i przesyła go do przewodniczącego ZI.

Wszystkie działania są dokumentowane.

W przypadku podejrzenia popełnienia przestępstwa dokumenty, o których mowa są przekazywane organom właściwym do prowadzenia postępowania przygotowawczego.

W ramach procedury przedstawiciele grupy roboczej podejmują działania zgodnie z ustaleniami z posiedzeń (zawartych w protokole, „Niebieskiej Karcie- C i D") oraz Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 13 września 2011r. w sprawie procedury „Niebieskiej Karty" oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta".

Indywidualny plan pomocy obejmuje ogół działań podejmowanych przez osobę, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie oraz podmioty, o których mowa w art. 9d ust.2 ustawy, w celu poprawy sytuacji życiowej tej osoby oraz jej rodziny.

Indywidualny plan pomocy może ulegać zmianie w zależności od potrzeb i sytuacji osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą.

Spotkanie z osobami, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie, oraz osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc- nie są organizowane w tym samym czasie i miejscu.

Zakończenie procedury wymaga udokumentowania w formie protokołu podpisanego przez przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego. Następuje w przypadku:

- ✓ Ustania przemocy w rodzinie i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy lub
- ✓ Rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań.

O zakończeniu procedury powiadamia się podmioty uczestniczące w procedurze po jej zakończeniu.

4. **Realizacja procedury „Niebieskiej Karty" zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 13 września 2011r. w sprawie procedury „Niebieskiej Karty" oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta" przez Zespół Interdyscyplinarny działający na terenie miasta Gorzowa Wlkp.**

Z danych wynika, że na terenie miasta Gorzowa Wlkp. w roku 2018 zostało wszczętych przez podmioty uprawnione 249 procedur „Niebieskiej Karty". Przy czym w 81% podmiotem wszczynającym była Policja, a 15% było GCPR. Pozostałe instytucje wszczynały procedury poniżej 4% udziału we wszystkich zarejestrowanych interwencjach. MKRPA w 2018 roku nie wszczęła ani jednej procedury.

TABELA NR 1

Instytucja wszczynająca w 2018r. procedurę Niebieskiej Karty	**Liczba NK Część A**
GCPR	**37**
MKRPA	**0**
Policja	**202**
Oświata	**9**
Ochrona zdrowia	**1**
Ogółem	**249**

Znaczącą jest informacja dotycząca osoby zgłaszającej podejrzenie stosowania przemocy w rodzinie (TABELA NR 2). W 91% osobą zgłaszająca była ofiara przemocy, a w niespełna 2% problem został zgłoszony przez przedstawiciela instytucji. Najbliższe otoczenie niezwykle rzadko zgłasza problem (osoba spokrewniona 6%, świadkowie 1%) z wielu powodów np. obawa przed konsekwencjami, niechęcią do angażowania się w czyjeś życie, obawą przed reakcją rodziny w której występuje problem. Stąd potrzebne są długoterminowe działania profilaktyczne o charakterze informacyjno- edukacyjnym kształtujących świadomość społeczną w zakresie przemocy w rodzinie.

TABELA NR 2

Osoba zgłaszająca w 2018r. podejrzenie stosowania przemocy w rodzinie	**Liczba**
Osoba, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie	227
Osoba spokrewniona z domniemaną ofiarą przemocy w rodzinie	16
Świadek – osoba obca wobec domniemanej ofiary przemocy w rodzinie	1
Przedstawiciel instytucji publicznych	5
Ogółem	**249**

Pracownicy socjalni Działu Pomocy Środowiskowej GCPR przeprowadzili we wskazanym okresie 37 „Niebieskie Karty-A". Jednocześnie pracownicy socjalni przekazali „Niebieską Kartę- B" 101 osobom, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie. Formularz ten zgodnie z procedurą został przekazany osobom dorosłym dotkniętym przemocą. Dysproporcja „Niebieskich Kart- A" i „Niebieskich Kart- B" wynika z tego, że te drugie wydawane były także, gdy pomiotem wszczynającym nie był pracownik socjalny oraz przekazywane są wszystkim dorosłym ofiarom w rodzinie.

TABELA NR 3

Elementy procedury „Niebieskiej Karty" przeprowadzone przez pracownika socjalnego	**Liczba**
Część A	37
Część B	101
Część C	256
Część D	92

Pracownicy socjalni zorganizowali 256 grup roboczych z wypełnieniem „Niebieskiej Karty- C", na którą była każdorazowo zapraszana osoba co której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie. Zorganizowali także 92 grupy robocze z wypełnieniem „Niebieskiej Karty- D", na które wzywa się osobę co do której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie. Plan działań w stosunku do osoby stosującej przemoc w rodzinie jest ustalany bez względu na stawiennictwo tej osoby. W wielu przypadkach tzw. sprawcy nie kwalifikują popełnionych przez siebie czynów jako przemocy, unikają współpracy z członkami grup roboczych, nie stawiają się na wezwania.

Jak wynika z danych z tabeli nr 4, pracownicy socjalni zorganizowali w okresie funkcjonowania Zespołu Interdyscyplinarnego w 2018 r. ogółem 698 grup roboczych realizując w tym procedurę „Niebieskiej Karty- C i D".

TABELA NR 4

Grupy robocze	**Liczba**
Zorganizowane na rzecz ofiary przemocy	488
w tym: z udziałem domniemanej ofiary przemocy	211
Zorganizowane na rzecz sprawcy przemocy	210
w tym: z udziałem domniemanego sprawcy przemocy	92
Ogółem grupy robocze	**698**

Na 488 grupy robocze zorganizowane na rzecz osoby dotkniętej przemocą w rodzinie, tylko 211 grup udało się przeprowadzić z udziałem domniemanej ofiary przemocy. Osoby dotknięte przemocą domową, które nie uczestniczyły w grupach na które zostały zapraszane- to w części osoby niepełnosprawne lub chore (nie było możliwości stawiennictwa). W takich przypadkach członkowie grupy docierali do ich miejsca zamieszkania i podejmowali stosowne działania. W wielu przypadkach osobą pokrzywdzoną było dziecko, którego zgodnie z procedurą nie zapraszano na grupę. W nielicznych przypadkach tzw. ofiara przemocy nie stawiała się na zaproszenie na grupę roboczą bez uzasadnionej przyczyny.

Natomiast na 210 grup roboczych zorganizowanych na rzecz tzw. sprawcy, tylko w 92 przypadkach udało się przeprowadzić grupę roboczą z udziałem domniemanego sprawcy przemocy. Tu powodem niestawiennictwa była najczęściej niechęć do podejmowania współpracy, lęk przed ewentualnymi konsekwencjami, nieuświadamianie problemu lub traktowanie zjawiska przemocy jako normy, do której mają prawo. Uczestnictwo domniemanych sprawców w grupach roboczych jest porównywalne z rokiem poprzednim.

Praca zarówno z domniemanym sprawcą przemocy domowej, jak i z domniemaną ofiarą, jest niezwykle trudną z punktu widzenia osoby uczestniczącej aktywnie w pracach grupy roboczej. Członkowie grup roboczych mieli w tym obszarze potrzeby nabycia dodatkowych umiejętności i kompetencji.

W 2018 roku wszczęto 249 procedur „Niebieskiej Karty", niemniej jednak w niektórych przypadkach problem przemocy w rodzinie trwa z wielu powodów w dłuższej perspektywie czasu (np. 3-4 lata i więcej). Stąd liczba wszczętych procedur „Niebieskiej Karty" w danym roku (w 2017r: 218 procedur) jest zawsze mniejsza od liczby rodzin, które w danym roku są objęte procedurą (procedury trwające, ale wszczęte we wcześniejszym okresie). Powodem zamknięcia procedury „NK" jest ustanie przemocy lub brak zasadności podejmowania działań zgodnie z przepisami prawa. Jeżeli nie wystąpi żadna z dwóch wskazanych przesłanek- przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego nie może podjąć decyzji o zakończeniu działań pomocowych wobec rodziny. Większość procedur „NK" realizowanych w 2018 roku to procedury trwające do roku czasu (294 procedur „NK") oraz procedury trwające 1-2 lata (8 procedur „NK"). Jest to dowód skuteczności i wysokich efektów podejmowanych przez Zespół Interdyscyplinarny działań.

TABELA NR 5

Okres trwania procedury „Niebieska Karta" *(dotyczy wszystkich NK)*				
Do roku czasu	**1-2lata**	**2-3 lata**	**3-4 lata**	**5 i więcej lat**
Liczba rodzin	**Liczba rodzin**	**Liczba rodzin**	**Liczba rodzin**	**Liczba rodzin**
294	8	0	0	0

Zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 w sprawie procedury „Niebieskiej Karty" oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta")- każde działanie musi być dokumentowane, a każda

interwencja lub zdarzenie skutkuje wypełnieniem formularza „Niebieska Karta- A" (nawet w trwającej już procedurze). Dane (TABELA NR 6) wskazują, że w 268 rodzinach objętych procedurą „NK" formularz „Niebieska Karta- A" został wypełniony tylko jeden raz. Świadczy to o wysokiej skuteczności działań- nie wystąpiło więcej zdarzeń, które wymagałyby interwencji służb.

TABELA NR 6

Monitoring skuteczności działań pomocowych				
Liczba założonych w środowisku formularzy „Niebieska Karta-A" *(dotyczy wszystkich NK)*				
1	**2**	**3**	**4**	**5 i więcej**
268	32	2	0	0

Pracownicy socjalni Działu Pomocy Środowiskowej GCPR w 2018r. byli gospodarzami i organizatorami wszystkich grup roboczych. W 97% posiedzeń uczestniczył przedstawiciel Policji, ale ze względu na rangę problemu istnieje potrzeba uczestniczenia we wszystkich posiedzeniach. Każdą grupę roboczą powołuje przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego na podstawie „Niebieskiej Karty A". Przewodniczący na podstawie posiadanych informacji wskazuje przedstawicieli podmiotów, których aktywne uczestnictwo w pracy konkretnej grupy roboczej jest konieczne.

Przedstawiciel oświaty jest zapraszany na posiedzenie grupy roboczej, jeżeli osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie są dzieci. Przedstawiciel SOW- jeżeli osoba/rodzina co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą przebywała lub przebywa w SOW. Przedstawiciel ochrony zdrowia jest zapraszany na posiedzenie grupy, gdy występuje przemoc fizyczna. Przedstawiciel MKRPA- gdy w środowisku dotkniętym przemocą występuje problem alkoholowy. Znaczące jest, że w większości środowisk dotkniętych przemocą występuje ten problem.

Osoby ze wskazanych grup zawodowych pracują w grupach roboczych w ramach wykonywania swoich obowiązków służbowych. Zatem często stawiennictwo na posiedzeniu grupy koliduje z obowiązkami zawodowymi. Niemniej jednak tylko interdyscyplinarna współpraca daje szansę na efektywny plan pomocy rodzinie dotkniętej przemocą. Znaczącym jest fakt, że najwięcej zadań leży po stronie pracownika socjalnego, który oprócz wykonywania zadań zgodnie ze swoimi kompetencjami- organizuje posiedzenia grup roboczych.

TABELA NR 7

Przedstawiciele instytucji	**Liczba grup roboczych z udziałem przedstawiciela poszczególnych instytucji**
Pracownik socjalny	698
Przedstawiciel SOW	3
Przedstawiciel OIK	2
Przedstawiciel MKRPA	157

Przedstawiciel Policji	675
Przedstawiciel oświaty	143
Przedstawiciel ochrony zdrowia	14

Przemoc jest intencjonalnym działaniem, powodującym cierpienie i ból, naruszającym prawa i dobra osobiste ofiary, charakteryzującym się zachwianiem równowagi sił pomiędzy ofiarą a sprawcą. Zazwyczaj wyróżnia się przemoc fizyczną, psychiczną, seksualną i ekonomiczną. Przestępstwa z art. 207 k.k. tj. polegające na znęcaniu się nad członkiem rodziny, należą w Polsce do najczęściej popełnianych. Przemoc w rodzinie to zarówno umyślne działania pojawiające się jednorazowo jak i powtarzające się.

- ✓ *Art. 207. 1. Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą najbliższą lub nad inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.*
  2. Jeżeli czyn określony w pkt.1 połączony jest ze stosowaniem szczególnego okrucieństwa, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od roku do 10 lat.
  3. Jeżeli następstwem czynu określonego w pkt. 1 i 2 jest targniecie się pokrzywdzonego na własne życie, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od lat 2 do 12.

Przemocą jest także zaniedbywanie dziecka lub osób starszych i niepełnosprawnych, są to sytuacje, w których podstawowe potrzeby dziecka lub osoby starszej (wyżywienie, ubranie, higiena, ochrona, bezpieczeństwo, wychowanie, opieka lekarska) nie są zaspokajane przez osoby za to odpowiedzialne.

Na podstawie „Niebieskich Kart-A", które zgodnie z procedurą wpłynęły w 2018 roku do przewodniczącej Zespołu Interdyscyplinarnego- w 249 rodzinach zgłoszono problem przemocy. Należy wziąć pod uwagę, że w jednej rodzinie problem przemocy dotyczy zazwyczaj kilku osób oraz występuje kilka form przemocy w jednym środowisku.

W rodzinach objętych procedurą „Niebieskiej Karty" dominuje przemoc psychiczna (tabela nr 8). Dotyczy aż 268 osób, w tym 16 osób niepełnosprawnych. Aż 63% osób doznających przemocy psychicznej to osoby w wieku produkcyjnym, a w drugiej kolejności osoby w wieku poprodukcyjnym 23%. Małoletni stanowili 14% tej grupy. Jednym z najczęstszych przejawów przemocy psychicznej jest ograniczanie kontaktów- dotyczy 18% wskazanej grupy.

Przemoc fizyczna dotyczy 193 osób objętych procedurą, a w tym w 108 przypadkach jest związana z uszkodzeniem ciała. W każdym przypadku przemocy fizycznej nieodłącznie towarzyszy przemoc psychiczna. Grupę zagrożoną najbardziej przemocą fizyczną są osoby w wieku produkcyjnym, czyli dotyczy przemocy wobec współmałżonka/partnera.

Przemoc ekonomiczna, dotyczy 11 osób wskazanej grupy. Często występowały problemy definicyjne w tym obszarze, jeszcze na etapie diagnozy. Najczęstsze przejawy przemocy ekonomicznej:

- ✓ Przeszkadzanie partnerce/partnerowi w podjęciu pracy, aktywności zawodowej,

- ✓ Spowodowanie, aby partnerka/partner prosili o pieniądze (relacja zależności), rozliczali się z każdego wydatku, wydzielanie pieniędzy.
- ✓ Zabranie partnerce/partnerowi kart kredytowych.
- ✓ Zabranianie partnerce/partnerowi dostępu do rodzinnego konta lub wiedzy o nim.
- ✓ Oskarżanie partnerki/partnera o ukrywanie pieniędzy.

W przypadku przemocy ekonomicznej grupę dominującą stanowią osoby w wieku produkcyjnym. Niepokojący jest fakt, iż w 2018 roku aż w 5 przypadkach odnotowano przemoc seksualną, gdzie w 1 przypadku dotyczyła osoby niepełnosprawnej.

Przemoc w różnych formach występująca w pozostałych kategoriach wiekowych tj. małoletni, osoby w wieku poprodukcyjnym, a w tym osoby niepełnosprawne- są pomimo mniejszej skali ilościowej problemu najbardziej zagrożone. Zagrożenie życia i zdrowia wynika z relacji zależności od osoby, która powinna sprawować opiekę, a w rzeczywistości jest osobą stosującą przemoc. Ponadto dzieciom, osobom chorym, niepełnosprawnym, czy starszym- trudniej jest zwrócić się o pomoc, sygnalizować swoje cierpienie. Osoby te często są zaniedbywane, a nie uświadamiają sobie nawet, że jest to forma przemocy. Warto także zauważyć, że w 2018 roku po raz kolejny odnotowano zjawisko przemocy wobec małoletnich przebywających w pieczy zastępczej. W 2018 roku odnotowano 1 taki przypadek.

TABELA NR 8

Formy przemocy	**Kategorie osób doświadczających przemocy w rodzinie**					
	Liczba małoletnich	**Liczba osób w wieku produkcyjnym**	**Liczba osób w wieku poprodukcyjnym**	**Ogółem liczba osób**	**Liczba osób niepełno-sprawnych**	**Liczba małoletnich przebywających w pieczy zastępczej**
Fizyczna	22	121	50	**193**	24	0
w tym: uszkodzenia ciała	10	75	23	**108**	6	0
Psychiczna	38	169	61	**268**	16	1
w tym: ograniczanie kontaktów	5	36	8	**49**	2	0
Ekonomiczna	0	11	0	**11**	1	0
Seksualna	0	5	0	**5**	1	0

Analizując sytuację środowisk z problemem przemocy nie można pominąć struktury rodziny. Problem przemocy w Gorzowie Wielkopolskim najbardziej dotyczy rodzin bezdzietnych oraz rodzin z dwójką dzieci, a najrzadziej występuje w rodzinach wielodzietnych.

TABELA NR 9

Struktura rodzin doświadczających przemocy w rodzinie					
Stan cywilny	**Bezdzietne**	**Z 1 dzieckiem**	**Z 2 dzieci**	**Z 3 i więcej dzieci**	***Ogółem***
	Liczba rodzin	**Liczba rodzin**	**Liczba rodzin**	**Liczba rodzin**	
Rodzina pozostająca w związku małżeńskim	30	16	31	13	**90**
Środowisko po rozwodzie	3	0	2	1	**6**
Rodzina pozostająca w związku partnerskim	23	25	19	11	**78**
Inne	**78**				**78**
Ogółem	**134**	**41**	**52**	**25**	**252**

Analizując sytuację ekonomiczną rodzin objętych procedurą „Niebieskiej Karty", zauważalny jest fakt, że problem dotyczy w zdecydowanej większości środowisk z poza systemu pomocy społecznej (206 rodzin), a tylko 43 rodziny są objęte pomocą społeczną (liczba rodzin odnosi się do wszystkich rodzin objętych procedurą „Niebieskiej Karty" w 2018 roku, a nie tylko tych w których wszczęto procedurę w 2018 roku). Zatem sytuacja ekonomiczna nie warunkuje wystąpienia problemu przemocy domowej.

TABELA NR 10

Sytuacja ekonomiczna środowiska doświadczającego przemocy w rodzinie	
Liczba środowisk korzystających ze świadczeń finansowych GCPR	43
Liczba środowisk nie korzystających ze wsparcia finansowego GCPR	206

Jak wynika z danych na 249 wszczętych procedur „Niebieskiej Karty"- 107 spraw zostało przekazane Prokuraturze Rejonowej. Spośród 107 przekazanych spraw 22 zostało zakończonych postawieniem zarzutów wobec sprawców, a 35 było w trakcie postępowania wyjaśniającego. W 50 przypadkach sprawy zostały umorzone przez prokuraturę, co wcale nie oznacza ustania przemocy. Z pewnością jest to obszar do pracy członków Zespołu Interdyscyplinarnego.

TABELA NR 11

Postępowanie karne	
Liczba informacji przekazanych Prokuraturze Rejonowej, dotyczących podejrzeniu popełnienia przestępstwa w wyniku przemocy w rodzinie	107
w tym: *Liczba spraw zakończonych postawieniem zarzutów wobec sprawców*	22
Liczba spraw w trakcie postępowania wyjaśniającego	35
Liczba spraw umorzonych przez Prokuratora	50

Na 249 wszczętych procedur „Niebieskiej Karty" 84% sprawców przemocy stanowią mężczyźni, a 16% kobiety. Analizując kategorie wiekowe sprawców przemocy można stwierdzić, że problem dotyczy szczególnie osób między 31 a 50 rokiem życia. Ponadto znaczącą informacją jest występujący w niepokojącej skali problem alkoholowy u sprawców przemocy w rodzinie. **Aż 46% sprawców było pod wpływem alkoholu w trakcie interwencji służb społecznych, a w stosunku do aż 35% zastosowano odizolowanie od ofiary przemocy. W stosunku do 40% wskazanej grupy sprawców występuje podejrzenie problemu alkoholowego.** Natomiast tylko 15 sprawców miało dozór kuratora. Wniosek o dozór kuratora sądowego w stosunku do sprawcy przemocy był zwykle jednym z ustaleń członków grupy roboczej. Ponadto w stosunku do 35 domniemanych sprawców przemocy występuje podejrzenie odurzania się środkami psychotropowymi lub lekami, a u 2 stwierdzono uzależnienie od hazardu.

TABELA NR 12

	Liczba domniemanych sprawców przemocy odnotowanych w trakcie procedury „Niebieskiej Karty"
Kobiety	39
Mężczyźni	212
Ogółem	**251**
Małoletni	3
18-30	37
31-40	85
41-50	76
51-60	21
Powyżej 60 r. ż.	32
Ogółem	**254**
Będących pod wpływem alkoholu w trakcie interwencji służb społecznych	118
w tym: wobec których zastosowano odizolowanie	90

	od ofiary przemocy	
W stosunku, co do których występuje podejrzenie problemu alkoholowego		102
W stosunku do których występuje podejrzenie odurzania się środkami psychotropowymi lub lekami		35
Posiadający dozór kuratora sądowego		15
Uzależnienie od hazardu		2

Dominującymi działaniami wobec sprawców przemocy zawartymi w formularzu „Niebieska Karta-D" jako indywidualny plan pomocy stanowią skierowania do zajęć korekcyjno- edukacyjnych oraz na konsultacje psychologiczne, jak również uruchomienie instytucji , zobowiązania do podjęcia leczenia odwykowego oraz konsultacje psychologiczne.

W 2018 roku nie był zrealizowany przez SOW program korekcyjno- edukacyjny dla sprawców (dla grupy wolnościowej)co niewątpliwie stanowiło problem w organizowaniu narzędzi pracy w grupie roboczej. Z pewnością istnieje konieczność realizacji programów dla sprawców (dla grup wolnościowych). Plan pracy ze sprawcą stanowi kolejny bardzo ważny obszar do działań dla Zespołu Interdyscyplinarnego. Brakuje możliwości wskazania propozycji dla sprawcy, który podejmuje się współpracy. W tym brak programu korekcyjno- edukacyjnego znacząco obniżył ofertę. Zdecydowanie problem stanowi jednak brak gotowości (odmowa) sprawców przemocy do podejmowania działań i realizacji planu pomocy. Wynika to z braku uregulowań prawnych. Sprawca przemocy, który odmówi wzięcia udziału w programie nie ponosi z tego powodu żadnych konsekwencji.

Sprawca przemocy domowej potrafi skutecznie skrywać swoje prawdziwe oblicze i manipulować nie tylko swoimi ofiarami, ale także otoczeniem, czy osobami próbującymi interweniować. Stosując naprzemiennie „kary" i „nagrody" wprowadza zamęt w myśleniu ofiar i świadków przemocy, utrudnia jednoznaczne rozpoznanie sytuacji. Uzurpuje sobie prawo do decydowania o wszystkich aspektach życia małżeńskiego i rodzinnego, wymaga przy tym bezwzględnego posłuszeństwa. Izolując ofiarę od źródeł wsparcia społecznego przywiązuje ją i uzależnia od siebie. Bardzo ważnym problemem jest w większości sytuacji brak świadków przemocy w rodzinie. Sprawca skutecznie potrafi nakłonić ofiarę do milczenia, a jeśli ktoś się dowie albo domyśla i chce interweniować, zostaje skutecznie zastraszony. Sprawca wykorzystuje różne strategie do zmniejszenia wagi popełnianych czynów.

TAB ELA NR 13

INDYWIDUALNY PLAN PRACY Z DOMNIEMANYM SPRAWCĄ PRZEMOCY W RODZINIE		
Działania skierowane do osoby stosującej przemoc w rodzinie		***Liczba środowisk objęta wsparciem***
	Skierowanie do zajęć korekcyjno-edukacyjnych	1
	Inne, tj.: Pismo do MKRPA – wniosek	52 0

	Ograniczenie pomocy finansowej Skierowanie na konsultacje psychiatryczne Skierowanie na konsultacje psychologiczne Skierowanie- instruktor terapii tut. Centrum	0 13 25
Zobowiązania jakie podjęła osoba, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie		***Liczba środowisk objęta wsparciem***
	Zobowiązanie do uczestnictwa w programie korek.-eduk.	1
	Zobowiązanie do konsultacji psychiatrycznych	2
	Zobowiązanie do konsultacji psychologicznych	8
	Złożenie wniosku o lokal socjalny	0
	Uczestnictwo w terapii odwykowej	19
	Inne : szkoła dla rodziców	7

Na gotowość do podjęcia działań domniemanych sprawców przemocy duży wpływ ma sytuacja na rynku pracy. 148 sprawców czyli 58 % wskazanej grupy pracuje zawodowo.

TABELA NR 14

Sytuacja na rynku pracy		**Liczba domniemanych sprawców przemocy odnotowanych w trakcie procedury „Niebieskiej Karty”**
Osoba bezrobotna		70
Rencista / zasiłki stałe		14
Emeryt		19
Pracuje:	*Działalność gospodarcza na własny rachunek*	17
	Praca najemna w firmie/[przedsiębiorstwie	123
	Pracownik w sferze budżetowej	8
Uczeń		3
	Ogółem	**254**

Według zebranych informacji ponad 88% domniemanych ofiar przemocy w trakcie procedury „Niebieskiej Karty" to kobiety, a 12% to mężczyźni. Dominującą kategorię wiekową osób doświadczających przemocy domowej to osoby w wieku 31-40 lat oraz osoby powyżej 60 lat.

Nieustannie pojawiającym się pytaniem jest: dlaczego ofiara pozostaje w związku przemocowym? Zazwyczaj, dlatego, że wierzy w tradycyjne wartości jak trwałość, miłość w małżeństwie. Często wierzy, że sprawca potrzebuje pomocy i czuje się zobowiązana do pomocy. Wierzy obietnicom partnera/partnerki, był to tzw. „ostatni raz" i teraz z pewnością się zmieni. Ofiara często jest przekonana, że jeśli odejdzie to partnerowi/partnerce wydarzy się coś strasznego. Osoby doświadczające przemocy często nie pracują zawodowo, zatem są zależne finansowo. W świadomości ofiar jest przekonanie, że nie ma miejsca, do którego mogłyby pójść.

TABELA NR 15

	Liczba domniemanych ofiar przemocy odnotowanych w trakcie procedury „Niebieskiej Karty"
Kobiety	203
Mężczyźni	25
Ogółem	**232**
Liczba małoletnich w rodzinach	250
Małoletni	40
w tym: liczba dzieci przewiezionych do placówek lub rodzin	4
Liczba wniosków do Sądu o wgląd w sytuację rodziny	21
18-30	36
31-40	62
41-50	50
51-60	26
Powyżej 60 r. ż.	54
Ogółem	**268**

Członkowie na posiedzeniu grupy roboczej ustalają indywidualny plan pomocy dla domniemanej ofiary przemocy w rodzinie zgodnie z kompetencjami reprezentowanego podmiotu.

TABELA NR 16

INDYWIDUALNY PLAN POMOCY DLA DOMNIEMANEJ OFIARY PRZEMOCY W RODZINIE -postanowienia grupy roboczej	
Zobowiązania ze strony przedstawicieli GCPR	***Liczba środowisk objęta wsparciem***
Cykliczne wizyty pracownika socjalnego w środowisku	749
Wskazanie możliwości skorzystania z pomocy: -psychologicznej -prawnej -poradnictwa (medycznego, zawodowego, rodzinnego)	233 197 25
Skierowanie do SOW	1
Skierowanie – psycholog tut. Centrum	63
Skierowanie - instruktor terapii tut. Centrum	19
Skierowanie do placówki opiekuńczo-wychowawczej wsparcia dziennego (świetlice, kluby)	0
Inne, tj.: Zgłoszenie do prokuratury Pismo do MKRPA- podjęcie leczenia Zawarcie kontraktu socjalnego Przyspieszenie umieszczenia ofiary w DPS Współpraca z asystentem rodziny Grupa wsparcia dla ofiar przemocy	28 24 0 0 13 8
Zobowiązania ze strony przedstawicieli MKRPA	***Liczba środowisk objęta wsparciem***
Rozpoczęcie procedury zobowiązania do leczenia odwykowego	42
Inne, tj.: Pismo do MONAR-u Skierowanie sprawy do biegłych sądowych Wniosek o przymusowe leczenie	0 26 2
Zobowiązania ze strony przedstawicieli Policji	***Liczba środowisk objęta wsparciem***
Systematyczne wizyty sprawdzające stan bezpieczeństwa	248

	Poinformowanie osoby o tym czym jest przemoc, wraz z przedstawieniem aspektów odpowiedzialności karnej	250
	Wszczęcie postępowania przygotowawczego	10
Zobowiązania ze strony przedstawicieli oświaty		***Liczba środowisk objęta wsparciem***
	Objęcie dziecka pomocą psychologiczno-pedagogiczną	43
	Objęcie rodziców pomocą psychologiczno-pedagogiczną	4
	Pomoc materialna	0
	Konsultacje w poradni psychologiczno-pedagogicznej	7
	Inne, tj.: Organizacja przeniesienia małoletniego (ofiary) do szkoły z internatem	0
Zobowiązanie ze strony przedstawicieli ochrony zdrowia		***Liczba środowisk objęta wsparciem***
	Skierowanie do lekarza rodzinnego lub specjalisty med.	0
	Pomoc w otrzymaniu zaświadczenia lekarskiego ustalającego przyczyny i rodzaj uszkodzeń ciała	0
	Inne, tj.: monitoring pielęgniarki w miejscu zamieszkania ofiary	0

Obowiązkiem przedstawicieli podmiotów realizujących procedurę „Niebieskiej Karty", zgodnie z art.9d ust.3, jest współdziałanie z innymi podmiotami w oparciu o zasadę współpracy. Przedstawiciele tych podmiotów stanowią obligatoryjny skład grup roboczych powoływanych w celu rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w danej rodzinie.

TABELA NR 17

Sytuacja na rynku pracy	**Liczba domniemanych ofiar przemocy odnotowanych w trakcie procedury „Niebieskiej Karty"**
Osoba bezrobotna	44
Rencista zasiłki stałe	18
Emeryt	48
Uczy się	31
Dziecko pozostające pod opieką rodzica	9

Pracuje:	*Działalność gospodarcza na własny rachunek*	16
	Praca najemna w firmie/[przedsiębiorstwie	97
	Pracownik w sferze budżetowej	5
	Ogółem	**268**

Analizując sytuację na rynku pracy domniemanych ofiar przemocy należy zauważyć, że prawie 43% wskazanej grupy pracuje zawodowo. Większość wskazanej grupy 57% to osoby niepracujące zatem zależne (w tym osoby bezrobotne, renciści, emeryci, małoletni).

5. Wnioski.

- ✓ Obowiązkiem przedstawicieli podmiotów realizujących procedurę „Niebieskiej Karty", zgodnie z art.9d ust.3, jest współdziałanie z innymi podmiotami w oparciu o zasadę współpracy. Zadania w 2018 roku były realizowane przede wszystkim przez przedstawicieli GCPR i Policji. Efektywność realizowanych zadań wymaga pełnego zaangażowania wszystkich przedstawicieli podmiotów.
- ✓ Zespół Interdyscyplinarny działający na terenie miasta Gorzowa Wlkp. określa strategię i zasady współpracy w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie, a rozwiązywanie problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie w indywidualnych przypadkach odbywa się na posiedzeniach grup roboczych.
- ✓ Występuje potrzeba i konieczność realizacji programów korekcyjno- edukacyjnych dla sprawców przemocy w rodzinie i/lub wsparcia w postaci specjalistycznych konsultacji psychologicznych dla sprawców przemocy (grupy wolnościowe).
- ✓ Występuje potrzeba współpracy z sądem w zakresie wyroków i postanowień wobec sprawców przemocy- udział w programie korekcyjno- edukacyjnym powinien wynikać z postanowienia sądu.
- ✓ Obsługę organizacyjno- techniczną Zespołu zapewnia Gorzowskie Centrum Pomocy Rodzinie. W 2018 roku grupy robocze były organizowane przez pracowników socjalnych Działu Pomocy Środowiskowej co pozytywnie wpływa na organizację pracy.
- ✓ Utworzenie Sekcji ds. przemocy pozytywnie wpłynęło na jakość świadczonej pomocy i efektywność podejmowanych działań.
- ✓ We wskazanej grupie sprawców przemocy w rodzinie występuje w niepokojącej skali problem alkoholowy. Aż 46% sprawców było pod wpływem alkoholu w trakcie interwencji służb społecznych, a w stosunku do 35% zastosowano odizolowanie od ofiary przemocy. W stosunku do 40% wskazanej grupy sprawców występuje podejrzenie problemu alkoholowego. Zatem istnieje potrzeba dokładnej analizy problemu w 2019 roku i zaplanowania działań.
- ✓ Analizując środowiska mieszkańców Gorzowa Wlkp., w których występuje problem przemocy w rodzinie należy uwzględnić informację, że nie są to wyłącznie rodziny korzystające z pomocy społecznej. Coraz więcej „Niebieskich Kart- A" jest zakładanych w rodzinach dobrze sytuowanych, z pozoru dobrze funkcjonujących zawodowo i społecznie. Sprawcami przemocy domowej są osoby z różnych środowisk i grup zawodowych. W tych przypadkach pracownik

socjalny nie posiada wiedzy na temat sytuacji w jakiej znajduje się rodzina. Zatem interwencja w obszarze przemocy musi opierać się na współpracy wielu podmiotów, a przede wszystkim: jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej, policji, oświaty, służby zdrowia i Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

- ✓ W zakresie współpracy GCPR i Policji odbywały się spotkania mające na celu efektywność podejmowanych działań. Funkcjonuje fax dla policji w sytuacji zatrzymania sprawcy przemocy- interwencyjne podjęcie działań przez pracownika socjalnego. Jeśli interwencja policji w związku z przemocą w rodzinie miała miejsce poza godzinami pracy pracownika socjalnego, KMP wysyła fax do przewodniczącej ZI. W rezultacie zgłoszenie jest przekazywane pracownikowi socjalnemu (po kilku godzinach od interwencji), który ma możliwość podjęcia działań zgodnych z procedurą i kompetencjami.
- ✓ W 2018 roku Gorzowskie Centrum Pomocy Rodzinie w partnerstwie z Komendą Miejską Policji Wydziałem prewencji w Gorzowie Wlkp. realizowało projekt *„Pokonać przemoc" w ramach Programu Osłonowego „Wspieranie jednostek samorządu terytorialnego w tworzeniu systemu przeciwdziałania w rodzinie"*. Zadania realizowane w programie wyraźnie wskazują potrzebę działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie Gorzowa Wielkopolskiego.

Opracowała:

Anna Sadzik